SVENSK MUSIKTIDNING

N:r 10. | Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Telefon: Vasa 6 19. | NORDISKT MUSIKBLAD. Stockholm den 15 Maj 1901. | Expedition: Kungstensgatan 56. Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre. Annonspris 20 öre pr petitrad. | 21:a Årg.

Gunnar Wennerberg

och »Gluntarne».

Med den vanliga majfesten i Uppsala detta år förenades ett jubileum, som satte alla hjärtan i brand hos dem som från ett halfsekel tillbaka och till nu lefvat som studenter i »den eviga ungdomens urgamla stad»; och denna brand har sträckt sig vida öfver den kretsen, till alla dem som låga för hvad snillrikt tänkts och sjungits i vårt land. Det är Gunnar Wennerberg detta jubileum gäller i anledning af att femtio år förflutit sedan hans duettsamling »Gluntarne» först började utgifvas, denna till ord och toner enastående diktning, denna geniala, poetiska och humoristiska teckning af studentlifvet i Uppsala vid tiden för Wennerbergs vistelse vid akademien. Det märkliga med dessa sånger är, att de långt ifrån att ha förbleknat med tiden, alltjämnt bibehållit sin friska färg och från att endast ha spridt glädje och njutning i studentlag och hemmen på senare tid trädt fram mera offentligt och då alltid helsats med jublande bifall.

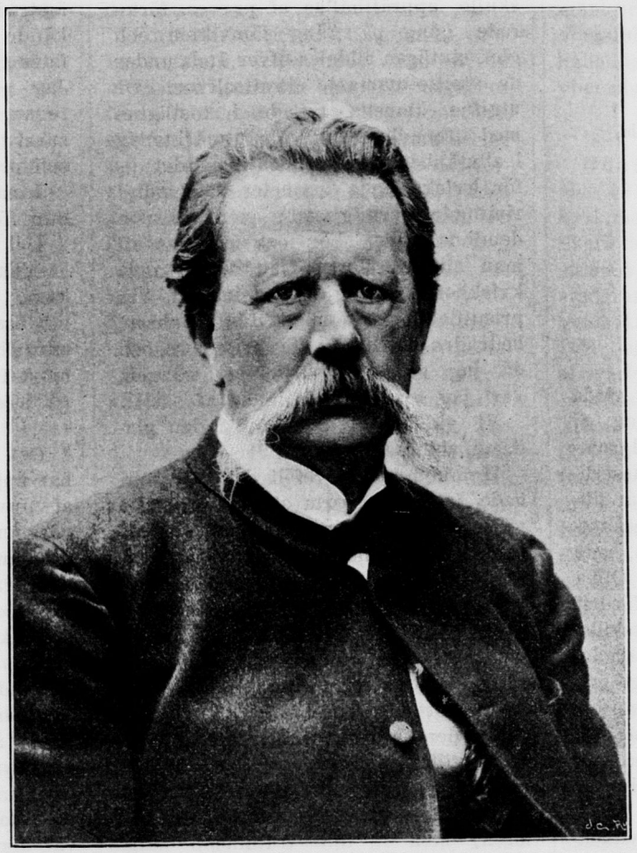

G. Wennerberg. 1901.

Magisterns flamma. Gluntarne N:o XVII.

Att just vid den upsaliensiska vårfesten »Gluntarnes» jubileum och dess författare firas kan ha en tredubbel anledning. Först och främst att fästa oss vid nämnda jubileum, finner man just i dessa »Gluntar» den stämning af ungdomsvår och »studentens glada lif», som harmonierar så väl med naturens och ungdomens vår. Vidare, då minnet framkallas af denna sångsamling, som först gjorde skalden och tonsättaren så känd och populär, är vårfesten, som ju också är en studentsångens fest, så lämplig för en hyllning åt kvartettkomponisten Wennerberg, som skänkt denna sång dess yppersta oeh mest fosterländska sånger. Ännu ett skäl till en sådan hans hyllning är, att i dessa dagar den värderade tondiktaren framträdt med ett nytt storslaget oratorieverk och detta vid en ålder af åttiotre år.

Om också Gunnar Wennerberg såsom musiker efter sin akademiska tid mer och mer vid sidan af en trägen verksamhet som skolman och ämbetsman, fördjupat sig i tonkonstens studium och slutligen äfven uti instrumentationens konst, så är det dock tondikterna från hans student- och ungdomstid, hvilka gjort honom mest känd och berömd, de hvilka ock längst skola fortlefva. Mest originella bland

dessa äro »Gluntarne». Deras tillkomst har han själf skildrat i företalet till sista upplagan af dem, utgifven 1892. Efter att först ha påpekat »det märkvärdiga tidskifte, som inträder med adertonhundrafyrtiotalet» och lemnat en intressant öfverblick af Upsala konst- och studentlif den tiden, särskildt på det musikaliska området, kommer han till tals om Juvenalernas, »de glada ungdomarnes», sällskap och uppkomsten af »Gluntarne». Härom göra vi nu ur nämnda företal nedanstående utdrag.

»Första gången jag såg och hörde Juvenalerna mangrant samlade var vid majfesten 1843. Klädda till zigenare sutto de kring en flammande brylå i en skogsdunge vid Eklundshofslätten. De sista tonerna af en kör ur Preciosa, hvilka lockat en skara åhörare, och bland dem mig, bort till dem, hade förklungit, och nu reste de sig alla och uppstämde:

Samloms, bröder juvenaler,
Morlach, morlach, tralala, lalala,
Kring buteljer och pokaler!
Morlach, morlach, tralala, lala.
Kring vår stora kopparkittel,
Morlach, morlach, tralala, tralalala,
Har vår orden sitt kapitel,
Morlach, morlack, tralala, lala,
På Eklundshof.
Är jag född, så vill jag lefva
Och må väl på bästa vis,
Som en Adam med sin Eva
Uti paradis.
Våren är kommen
På sina kransar,
o. s. v.

En samling af så uppsluppet glada ansikten hade jag förut ej sett, ej heller hört en så stämningsfull samklang af ungdomliga röster. Visserligen var jag bekant sedan flera år tillbaka med några af dem, men bekantskapen, tillfälligtvis uppkommen, hade ock endast tillfälligtvis fortsatts. Olika sysselsättningar och olika tidsfördrif hade alltjämt fört våra banor åtskills, ej samman. De flesta af dem studerade juridik eller medicin och umgingos i sällskapskretsar, i hvilka jag var främmande; och de gjorde lika litet visit i de panteistiska rymderna hos Spinoza och Hegel som i de polyteistiska hos fruar Silfverstolpe och Knös. Den enda sällskapskrets, i hvilken slumpen någon gång fört oss tillsammans, var den Kræmerska (landshöfdingens). Men där fann jag ingenting särskildt tilldragande hos dem ej heller något som skilde dem från andra hyggliga ungherrar, om ej möjligen det att de sågo mindre roade ut.

En eftermiddag kort efter majfesten, då jag af en händelse gick förbi Åkerstens, då förtiden det mest ansedda schweizeriet i Upsala, knackade på rutan en bekant Juvenal, vinkande åt mig att komma in. Jag följde uppmaningen och fann i det inre rummet en hop studenter, alla hörande till Juvenalerna, sittande i skjortärmarna kring ett stort, aflångt bord. De voro tysta och ifrigt sysselsatta med skrifning. En hastig nick till hälsning visade att det var brådtom. En af dem, som troligen redan hade sitt stilprof färdigt, förklarade i hast att »här hölls akademi», att »ett ämne låg kvar i hatten», att »det stod mig fritt att behandla det i bunden eller obunden stil», att jag hade 10 minuter på mig innan uppläsningen och prisutdelningen skulle börja»... och därmed kastade han till mig en papperslapp och en blyertspenna. Hvad var att göra? Ämnet var — jag minnes ej hvilken — gallimatias. Att behandla det på prosa, därtill fanns ej tid. En vers måste rädda mig ur den kanske tillställda klämman, och den blef lyckligtvis i laga tid färdig. Uppläsningen af de vittra alstren begynte och ledamöternas mer eller mindre befängda yttranden af bifall eller klander. Den akademiska värdigheten, som skulle upprätthållas af præses, förlorade gång på gång jämvikten och gick slutligen alldeles öfver ända under de smittosammaste skrattsalfvor. De utgifna ämnena täflade i kostlighet med afhandlingarna. De utmärkte sig i allmänhet — jag bör tillstå det — för kvickt sagda dumheter och fyndigt rimmade orimligheter; men till akademiens heder bör ock nämnas att man alldeles slapp ifrån dumt sagda kvickheter, all tillgjord originalitet. Vid prisutdelningen som skedde i punsch, hedrades äfven jag för min vers, och då jag sedan också deltog i sången, var jag »vorden såsom en af oss»...

Vi skildes åt sent och i den gladaste sinnesstämning.

Hemkommen föreföll det mig som hade jag varit borta ett helt år. De välbekanta böckerna, knappt en half dag sedan lämnade, lågo uppslagna på skrifbordet, men sågo grå och dammiga ut, som om de på länge ej varit rörda, och de tankedigra orden, hvilka det varit min mångåriga fröjd att söka fatta, stirrade nu meningslösa upp emot mig. Jag vände mig skyggt ifrån dem till klaveret, där jag så ofta i stilla beundran studerat de gamla mästarnes stränga fugor. Där stod nu äfven en sådan framme på notställaren, men — hur främmande såg den ej ut! Noterna liknade knotor i skramlande benrangel, hvilka uttänjda eller hopkrupna i onaturliga ställningar mekaniskt rörde sig framåt och likformigt efter hvarandra klefvo upp och ned på linjerna, satta i en gång liksom af en trollsk drifkraft. Jag började oroligt gå fram och åter, ty jag hvarken ville eller kunde sofva. Det var så kvaft och instängdt i min trånga vindskupa. Jag öppnade fönstret. O, hur annorlunda därute! Hur stilla och ljuft slumrade ej hela naturen i den ljumma majnatten! Där var också tyst, men ej den liflösa tystnaden i en graf, det var tystnaden kring en vagga, där den späda våren låg och drömde om midsommarsdagar. De höga popplarna midt öfver ån kastade djupa skuggor på laboratoriets hvita väggar och fönstren glittrade i det klara månskenet. Då och då förde en vindfläkt till mig än de afbrutna tonerna från en aflägsen serenad, än de outtröttliga kornknarrarnas lockljud från ängarna kring Bleket. Alltjämt brusade det från fallet, stundom fjärmare, stundom närmare, och då tyckte jag mig höra hur Necken där nere sjöng:

Grau, theurer Freund, ist alle Theorie,
Nur grün des Lebens goldner Baum.

Inom mig rörde sig ett virrvarr af rytmer, rim, melodier och ord, ur hvilket fantastiska dimbilder skymtade fram och försvunno lika de skiftande synerna i ett hastigt kringvridet kalejdoskop. En af dessa bilder hade, ehuru ständigt i något afseende förändrad, oftare återkommit, och jag kände nu en oemotståndlig lust att fatta tag i den och fästa den i minnet. Jag gick till klaveret, kastade undan fugan, fick fram ett notpapper, och snart trängdes där om hvarandra toner och ord.

Innan jag lade mig till hvila var min första juvenalsång färdig.

Det gulnade notpapper, på hvilket en gång denna sång nedskrefs, finnes kvar. På dess andra sida synes en mödosamt utarbetad motett i sträf och allvarlig stil. Gud vet, om ej alla mina följande sånger haft något dylikt på baksidan.»

— — — — —

Det skulle blifva för vidlyftigt att här upptag den nu följande skildringen af Juvenalernas sammankomster äfvensom berättelsen om »Gluntarnes» föregångare »De tre», de bekanta förträffliga s. k. buffatriorna för tenor, bas och baryton. Före dem hade man knappast af sådant slag något annat än Du Puys allbekanta trio »Agander, Pagander och Winberg». Blomstringstiden för »De tre» inföll under åren 1846 och 1847, sista året den nyförvärfvade tenoren tillbragte i Upsala. Dessa trior med dess dramatiska karaktär väckte stort bifall vid deras framträdande.

Om Gluntarne yttrar nu Wennerberg vidare det här följande:

»Med bibehållande af den dramatiska form, som bäst passade för ändamålet och som redan vunnit ett slags burskap genom »De tre», kunde icke gärna mindre än två sjungande komma i fråga vid utförandet af dessa sånger. Men detta antal var också tillräckligt för åstadkommandet af en dialog. Studenter borde de naturligtvis vara båda, men den ene dock mera »gammal och van» än den andre, för att de, äfven med skilda karaktärer, icke skulle förefalla alltför lika hvarandra i erfarenhet och omdöme.

Skulle samtalet dem emellan bli naturligt och få önskad fart i sig, borde också just *det språk* användas som var deras vanliga. Då ett användande af »den höga koturnen» alltså här lika litet kunde komma i fråga som ett dundrande på de storslagna frasernas resonansbotten, så var också allt ängsligt ordval och hvarje sökt uttryck här allra minst på sin plats. Det gällde tvärtom och främst att okonstladt »kläcka ur sig rätta ordet». — — — Sånggudinnorna äro flera än en, och oaktadt syskontycket är det icke svårt att skilja dem från hvarandra. De fordra väl alla och med rätta att få behålla sitt klassiska draperi, ty deras fägring är icke förnämligast ytans, liksom gratiernas; men de kunna ock någon gång visa sig högt uppskörtade, liksom Terpsikore i dansen, och deras gudomlighet lider därvid ingenting, åtminstone vida mindre än då de af en barbarisk höfviskhet tvingas att uppträda med svassande släp och pösande krinolin.»

»Snart framkom», fortsätter Wennerberg efter denna förklaring, »den ene Glunten efter den andre och presenterades vederbörligen för sina farbröder, Juvenalerna, hvilka sig städse lika visade långt större månhet om deras fördelaktiga utseende än om deras städade uppförande.

Det var under åren 1847—50 som Gluntarne kommo till världen. Den ordning, i hvilken de utkommo på trycket, och som gjordes beroende af det inre sammanhanget, är icke den, i hvilken de skrefvos. Några syntes redan under hösten 1847. Den första af dem är den som i samlingen igenfinnes under n:r 13, »Bror jag är ledsen vid lifvet, just jag».

Redan 1848 voro flere af Gluntarne spridda i afskrifter ej blott inom utan äfven utom Upsala. Den begärlighet med hvilken de mottogos kunde ju icke annat än kännas smickrande. Helt annorlunda kändes det dock, då under det följande året fråga väcktes om deras tryckning och ett motvilligt medgifvande ändtligen gafs till deras offentliggörande. Det fordrades i sanning hela den oväntade välvilja, hvarmed de af allmänheten omfattades, för att öfvervinna den allt annat än behagliga sinnesstämning som af detta beslut framkallades.

De utkommo häftesvis under åren 1849—51 under namnet Gluntarne, ett namn som hittills fått passera, men som nästan var en plåga att se tryckt. Det var ju för de flesta obegripligt, och ägde, åtminstone i mina öron, en ful och löjligt trivial klang. Men hvad var att göra? Att hitta på ett prydligare eller skickligare namn hade väl icke varit omöjligt, men detta hade då troligen fått spela rollen af en stum person gent emot det gamla, under hvilket de redan före utgifvandet gingo och gällde. Var det då väl mödan värdt att söka presentera dem under ett annat?»

Om namnets uppkomst skrifver Wennerberg.

»En bland Juvenalerna (Beronius) var synnerligen lycklig i föredragandet af uppländska bondvisor och utmärkte sig särskildt i *en* sådan som började:

> Inte vet ja' hva' hä' ä' sum fallerar
> gamle glunten Mitkel vår . . .

och efter den visan fick han själf inom sällskapet heta Glunten. Då de nya duetterna sedan skrefvos för honom och Magistern, och detta hans namn mångenstädes förekom i texten, kallades de äfven i dagligt tal Gluntar. Någon, om en så aflägsen, ehuru kanske icke alldeles orimlig, tanke på pojkar — ordet *glunt* betyder i några landsmål pojke — fanns således icke vid namngifvandet af dessa sånger, utan »mot min vilja, mot mitt ja, fingo de det jag icke ville ha». Måhända det var det rätta.»

Före »Gluntarne» tillkommo, som sagt, triorna »De tre» men äfven »frihetssånger» för manskör utgåfvos förut. Wennerbergs körer, närmast skrifna för Upsalasången, höra till hans yppersta kompositoner och till det förnämsta vi på detta område ega. Mest äro bland dem kända »Stå stark, du ljusets riddarvakt», hymnen »O Gud som styrer folkens öden», »Hör oss Svea», »Hur länge skall i norden». Till de äldre höra ock »Frihet bor i norden», »Framåt på ljusets bana», »För frihet fädernesland och kung», »Bjöd så i Thule», »Trummarsch» o. s. v. Yngst af dem är »Säg oss ditt namn». Välbekanta äro ock hans »Nio trestämmiga serenader»: »Ack säg mig hvar är du», Mins du den gången», »O, se ej så med tårfyldt öga», »Darrande ton» etc.; likaledes sångduetterna med piano: »Gondolieren», »Du bist mein Mond», »Du är min», »Tidt er jeg glad», »Marketenterskorna», »Cordax damnatorum» etc. Vidare hur han skrifvit »Fem trestämmiga serenader» för två tenorer och bas, »Fyrstämmiga sånger för blandade röster», »Ur Davids Psalmer», sånger för soloröster och kör med piano, 40 stycken (första samlingen utg. 1861—69; ny serie från 1884), samt »I Auerbachs Keller» ur Göthes »Faust», en större dramatisk komposition för solostämmor och kör med piano (uppförd 1877). Till Wennerbergs tidiga kompositioner höra första häftena af hans solosånger med piano, tillsammans utgörande 6 häften. Af dessa må bland de mest originella och vackra påpekas »Zigeunerlied», »Jätten», »Afsked» »Tösa på Svältera», »Säg att jag kommer», »Djævelsklokker», »Sirius», »Vallflickan», »Carl V:s sang i likkisten», »Palinodia», »Italienaren med gipsbilder». Till slut ha vi att nämna Wennerbergs större andliga verk. Det första af dessa, oratoriet »Jesu födelse», utgafs af Musikaliska konstföreningen 1862 i sångpartitur med piano och uppfördes här i Storkyrkan 1888 med orkester. Uppgiften att detta skulle vara orkestreradt af kapellm. C. Nordqvist är oriktigt. Redan då oratoriet skrefs var tonsättaren hemma i instrumentering, och hans partitur visar att han själf utfört denna med undantag af några mindre delar, hvilka som vi hört, Nordqvist instrumenterat, emedan Wennerberg själf ej medhunnit detta, innan det skulle uppföras. Efter detta följde körverket »Sabat mater», utfördt 1893 å en konsert af Filharmoniska sällskapet härstädes. Det omnämnda oratoriet »Jesu Dom», Wennerbergs senaste verk af detta slag, nyss här gifvet, utgör första delen af ett större sådant, hvars sista afdelning handlar om och benämnes »Jesu död». Denna del torde snart vara fullbordad. Det senaste gifna oratoriet har vunnit allmänt erkännande såsom religiöst stämningsfullt, i enkel, värdig stil, innehållande många vackra partier och ypperligt instrumenteradt.

Gunnar Wennerberg är född d. 2 okt. 1817 i Lidköping, där fadern var kyrkoherde. Efter att ha genomgått Skara skola och gymnasium, blef han student i Upsala, såsom sådan först studerande klassiska språk och naturvetenskap, senare filosofi och estetik. Den begåfvade studenten och barytonsångaren kom snart i beröring med Upsalas berömda män såsom Geijer, Atterbom, Hvasser, Järta, Böttiger m. fl. och upptogs i ansedda och vittra familjekretsar, såsom landshöfding Kræmers och fru Silfverstolpes. Wennerberg blef 1845 filosofie magister, 1846 docent i estetik och anförare för studentsången samt utnämndes 1849 till lektor i filosofi och modersmålet vid Skara gymnasium, där han sedan gjorde sig känd såsom en utmärkt lärare. Då han vid denna tid gjorde en resa genom Sverige firades den populäre tonskalden öfverallt med ovanliga hyllningar. År 1850 invaldes han i Musikaliska akademien och erhöll samma år Karl Johanspriset af Svenska akademien »för sånger» — hette det — »som voro för allmänt kända att erfordra något vidare vitsord.» År 1861—62 finna vi Wennerberg i Stockholm, kallad som ledamot i en komitté för Nationalmuseets ordnande, till hvars intendent hans vän konung Karl XV ämnat honom. Då platsens löneförmåner voro för ringa, blef Wennerberg i stället 1865 tillf. expeditionssekreterare och byråchef i ecklesiastikdepartementet, i afdelningen för ärenden rörande elementarundervisningen. År 1866 invaldes han till ledamot af Svenska akademien och 1871 blef han kallad till ecklesiastikminister efter F. F. Carlson, utträdde ur statsrådet

1875 och blef därpå landshöfding i Kronobergs län. Invald till ledamot i första kammaren utvecklade han som riksdagsman stor verksamhet. År 1888 inkallades han åter i ministären såsom ecklesiastikminister men lämnade d. 6 nov. 1891 med pension sitt stadsrådsämbete, allt sedan bosatt i hufvudstaden.

Här är icke platsen att skildra Wennerbergs stora betydenhet såsom minister, ämbetsman och politiker, ej heller hans litterära verksamhet utom det musikaliska området. Hans samlade skrifter i 4 band innehålla bland dikter äfven de af honom tonsatta. Oaktadt sin höga ålder är Wennerberg ännu vid full själskraft och vigör, endast hörseln är något försvagad, men den resliga gestalten med den höga pannan och det rika håret är ännu föga böjd af åren. Må han så länge hålla sig uppe, en prydnad för vårt land, en af dess mest snillrika och verksamma, högaktade och i bästa mening populära män.

Ur Gunnar Wennerbergs dagboksanteckningar

under en resa i Tyskland och Italien 1851—52.

Samtidigt med »Gluntarnes» första utgifvande gjorde Gunnar Wennerberg, då lektor i Skara, en utrikes resa, under hvilken han gjorde dagboksanteckningar. På uppmaning af utgifvaren af den då här existerande »Ny tidning för musik» skref han med stöd af dessa anteckningar en serie artiklar, införda i denna tidning hösten 1853 under rubriken »Några ord om musiken i Tyskland och Italien». Det torde säkert intressera våra läsare att erfara hvad han erfor och tänkte om musik under denna resa, hvarför vi taga oss friheten att göra nedanstående utdrag ur dessa bref.

1851 den 21 okt. Jag har sett och hört operan i Berlin i all dess storhet och prakt. Spontinis *Olympia* gafs till förmån — så sades det mig — för kompositörens änka. Intet var sparadt för att göra framställningen så lysande som möjligt. Dekorationerna voro, isynnerhet i 3:dje akten, af en åtminstone för mig ovanlig prakt; och en gammal Berlinare bredvid mig tyckte att Gropius öfverträffat sig själf i dem. Orkestern var förstärkt; och man döme om de massor af instrumenter, som samverkade, då kontrabasarne voro sju och proportionerna, så vidt det var mig möjligt att efterräkna, tämligen noga öfverensstämde med Berlioz'ska beräkningarne. En ofantlig teaterpersonal i granna och nya dräkter trängdes, vid Olympias och Cassanders förmälning i sista akten, på scenen. Dessutom saknades ingalunda den pickels, utan hvilken en modern opera-anrättning knappt anses njutbar, såsom färgade eldar, regementsmusik på scenen, balletter, triumfvagnar, elefanter o. d. — *Ett* saknade jag dock i detta universum — det där Sergels »tusan djäfla», så nödvändigt för ett konstverk. Ibland föreföll mig som jag förnummit en skymt af det. Men den jagades genast bort af något furioso i orkestern, af några episkt omständliga solfeggier, som Cassander, midt under dramats fart, ansåg sig ha tid nog att låta höra, eller af någon elefant, som applåderades af publiken. Felet låg måhända hos mig, som ej var nog härdad mot sådana bisakers störande inverkan. Ja, jag är nästan därom öfvertygad; ty vid några tillfällen föreföll mig musiken storartadt enkel och skön. Jag kände ej heller, genom klaverutdrag eller partitur, denna Spontinis opera och har ingalunda den afundsvärda förmågan att vid första åhörandet vara särdeles mottaglig. Olympia hade troligen i annat fall varit för mig något mera än den nu är. — Fräulein Wagner var denna kväll det uppehållande och lifgifvande elementet.

Dresden. Den 5 november, hörde jag *Regementets dotter.* Jag vore obillig mot de härvarande sångarne och sångerskorna, om jag alltför noga ville jämföra dem med de personer, som för några år sedan uppehöllo denna opera i Stockholm. Hvarken i spel eller sång kunde de mäta sig med Lind, Bock, Kinmanson och Strandberg. Partierna voro dock förtjänstfullt inöfvade; och det hela gick jämnt och med liflighet. Härtill bidrog isynnerhet orkestern, där mitt öra dröjde långa stunder hos än det ena än det andra instrumentet. Jag kunde icke annat, ehuru jag inom mig erkände att detta sätt att njuta var alltför abstrakt. Så karaktäristiskt föredrag i enskildhet och så mycket musikaliskt vett i gemen tyckte jag mig aldrig förut hafva förnummit, ej heller så många och så enigt frambragta nyanseringar af styrka.

— — den 7 bevistade jag en *Konsert,* tillställd af Kapellet till förmån för teaterpensionskassan. Den var i många afseenden så intressant, att jag något längre än vid vanligare prestationer vill uppehålla mig vid densamma. Alla de nummer, som utfördes, voro komponerade af sachsiska kapellmästare och gåfvos i historisk följd. Se här programmet:

1) *Choral* »Gott hat das Evangelium» af *Joh. Walther* (1548—1555).* 2) »*Vater unser*» af *Heinr. Schütz* (1615—1672). 3) »*Kyrie*» ur ett Requiem af *Ant. Lotti* (1717—1720). 4) *Magnificat* af *Nic. Porpora* (1748—1753). 5) *Chor och Aria* ur operan »Olimpiade» af *Ad. Hasse* (1731—1783). 6) *Chor och Aria* ur operan »Ptolemeo» af *Joh. Gottl. Naumann* (1776—1801). 7) *Finale* ur operan »Sargino» af *Ferd. Paer* (1803—1807). 8) *Ouverture* ur operan »Euryanthe af *C. M. von Weber* (1816—1826). 9) *Aria* ur operan »Teobald och Isolina» af *Franc. Morlacchi* (1810—1841). 10) »*Salve regina*» af *C. G. Reissiger* (1826—). 11) *Matros-sång och Chor* ur operan »Flygande Holländaren» af *Rich. Wagner* (1843—1849).

* Årtalen utvisa den tid hvar och en var kapellmästare.

Jag vill nu göra en liten framställning och ett bedömande af de särskilda numren och deras utförande.

N:o 1 var af den gamla, fromma, i vackraste mening enfaldiga, musikarten. Formen var ej mycket friare än hos Ockenheim och mindre omväxlande än den merendels är hos Josquin; men innehållet andades varmare, och en innerlighet och oskuld låg uppenbar i de ständigt enahanda harmonierna, som kändes uppfriskande för det vid öfverlastade ackorder vanda örat. Hela koralen var som ett vackert allvarligt barn och gafs af sångkören med en rörande pietet och enkelhet. Hur gärna hade jag ej hört om den igen längre fram på aftonen, då man dansade kring den gyllene kalfven under pipande och lekande. — N:o 2 tog sig ej så väl ut. Den hade ock farliga grannar. Den saknade Waltherska koralens okonstlade behag och den mästerliga och fasta arkitektoniken i Lottis Kyrie. Ett något oredigt sammanväfvande af figurerade satser, nästan aldrig ihophållna, utan lagda efter hvarandra, gjorde den lång. — N:o 3 kände jag förut, men hade aldrig hört den utföras. Den slutar med en fuga, ej af den lösa sorten, som sprattlar sig fri i 8:de eller 9:de takten, utan en sträng, allvarlig, som talar till slut samma språk, om samma sak, ur samma skäl, till samma mål; ej en sådan, som i all sin formella förträfflighet har det felet att icke stå i öfverensstämmelse med texten eller icke vara sångbar — ett mycket vanligt fel i icke-italienska kompositioner — utan en för öga, öra och känsla lika underbart härlig, en sådan som t. ex. Händels »Durch seine Wunden» i Messias. Och hur förträffligt utfördes den ej! Inga rallentandos, inga portamentos, inga forte och piano, utan sträng takt, noggrann angifning sf hvarje ton, jämna och fulla drag såväl med stråken som anden. Detta och ett senare nummer återgaf mig tron på *en slags* fullkomlighet inom tonkonsten, som jag länge betviflat, nämligen det bästas ej blott ideela utan äfven reela företräde. Man kommer så lätt, genom tusende rön,

därhän att man säger: ja, det där är förträffligt, men det tager sig ej ut; för tanken är det skönt, men för örat har det ej det fulländade behag som t. ex. denna visa, denna vals ... Det var *ej så* jag tänkte nu, under afhörandet af detta Kyrie. Det var för örat så skönt, att jag är öfvertygad att äfven de, som blott på konserter à la Musard söka näring för sitt musiksinne, skulle haft svårt för att ej uppmärksamt höra på. Men — hvem bryr sig om Lotti? när se vi hans namn på påra programmer?... Den ena ensidigheten drifver fram den andra. Jag kanske uppskattar de äldre italienska mästarne för högt; men då har det säkerligen sin rot i ett temligen allmänt underskattande och förgätande af deras arbeten. Hur vanligt är det ej att träffa älskare af musik, ja till och med utmärkta idkare af densamma, som ej känna mer af Palestrina, Leo, Lotti, Marcello, Caldara och andra italienska mästare än namnen! Och hur idealiskt härliga saker hafva ej de skrifvit för det ädlaste af alla instrumenter — människorösten! Ära och kärlek åt *allt* skönt! — Det uttömmer sig lika litet inom musiken i namnen Mozart, Haydn och Beethoven, som inom måleriet i Rafaels, Dürers och Rubens'. — N:o 4 var vackert, men påminde mycket om petitesserna hos en kompositör, som egentligen var sångmästare. — N:o 5 var den första bit sång jag hört af »il gran Sassone». Jag fann lätt hvarför han en gång var italienarne så kär. Ej en enda takt talade om tyskt ursprung. — N:o 6 var tämligen trivialt, dock ej fullt så släpigt och karaktärslöst som N:o 7. Hade jag nu hvilat mig en stund och fått hämta mig efter förtjusningen öfver Lottis fuga, så väcktes jag nu åter till ett nytt och härligt lif. — N:o 8 utfördes af kapellet så, att — — — —.* Bravo åt Reissiger, som anförde så! Bravo åt orkestern, som spelade så! Bravissimo å Weber, som tänkt så! — Visst drog sig ett ljuft leende öfver hans förklarade anlete, när de sista väldiga ackorderna af ouverturen klingade! — Och hvarför ej? I hvarje stund, sådan som denna, förenar åter Jakobs stege himmelen och jorden, och de odödlige besöka oss. — Efter ett par minuters tystnad i salongen utbröt ett dån af handklappningar och bravorop. Det slutade ej förr än Reissiger åter grep stråken och kapellets ledamöter tysta och uppmärksamma stodo på sina platser. Då återskänktes mig samma fröjd. Jag tackar Gud för den. — Det är visserligen ej nog att utmärkta artister sköta de särskilda stämmorna, för att åstadkomma ett utförande, sådant som detta. Men *en* faktor utgör det likväl för produkten; och jag tror ej att många kapeller ha *den* så, som det dresdenska, där bland violinerna Lipinski och Schubert sitta, bland altviolerna Dominick, bland violoncellerna Kummer, bland kontrabasarne Schmerwitz och Tietz, bland flöjterna Fürstenau, bland oboerna Hiebenthal, bland klarinetterna Kotte o. s. v. — N:o 9 ansågs af åhörarne nästan som en mellanakt. Den var lika lös som de små andliga kompositioner jag känner af samma författare. — N:o 10 var troligen beundransvärdt korrekt till formen, men till innehållet en samling af musikaliska »loci communes». Det var en sådan komposition, om hvilken det så ofta heter — — — »skrifven i ädel anda och ren stil». Och då finnes där hvarken anda eller stil. — N:o 11. Solo't sjöngs af Tichatscheck. Det hela klingade oklart och barockt. Förunderligt att Tichatschecks tenor anses vacker! (Forts.)

* Det står ej mer. Men jag vill, såsom fyllnad i den afbrutna satsen, här tillägga, att jag under hela den följande tiden aldrig hörde något så fulländadt.

Följetong.

Johann Jakob Froberger.

En gammal musikers växlingsrika lefnad.

En af de gedignaste instrumentalkomponisterna i första hälften af 17:de århundradet, och som särskildt bragte väsentliga framsteg i orgel- och klaversatsen, var Joh. Jakob Froberger. Hans födelseår är ovisst men man vet att han 1637—41 studerade hos Frescobaldi i Rom, var 1641—45 och 1653—57 hoforganist i Wien och dog den 7 maj 1667 i Héricourt vid Montbélird på ett slott tillhörigt hertiginnan Sibylla af Würtemberg. Enligt ett föredrag i Paris af mr Halévy, i konstakademien, hvaruti nedanstående lefnadsöden skildras, skulle han ha varit född i Halle 1637, men detta är naturligtvis oriktigt.

Frobergers far, kyrkosångare i S:t Maurice, ledde ensam från början sonens musik-uppfostran; undervisade honom på en gång i sång, clavecin och orgel. Svenske ambassadören i Wien, genomresande Halle, hörde en dag den unge artisten. Angenämt öfverraskad af skönheten i hans röst, af uttrycket i hans sång, och af hans brådmogna talent, föreslog han honom att följa med till Wien och att blifva presenterad för kejsar Ferdinand III; ett anbud som af fadern och sonen emottogs med glädje.

Anländ till Wien, presenterade ambassadören den ännu icke 15-årige sachsaren för monarken, som fann honom värdig sitt beskydd, och ville att han skulle på ett lysande sätt få sin uppfostran fulländad.

Då för tiden fanns i Rom en mästare af högt anseende: Girolamo Frescobaldi. Denne, den namnkunnigaste på sin tid, var orgelnist i S:t Peter. Det var denne, Ferdinand III ville anförtro sin protégé. Den unge tonkonstnären afreste också genast till Rom, pensionerad af sin höge gynnare.

Efter trenne år tillbragta i allvarliga och ihärdiga studier, hade Frescobaldi ingenting mer att lära sin elev. »Gå», sade han till honom, »återvänd till Wien, och bringa ert fädernesland frukterna af er inhämtade lärdom!» Froberger lämnade Rom 1655, genomreste Frankrike, uppehöll sig någon tid i Paris, därefter i Dresden, och anlände slutligen vid 18 års ålder till kejsaren i Wien, där han utnämndes till hoforgelnist.

Hans resa hade icke varit honom utan gagn. I Dresden hade kurfursten hört och skänkt honom sitt bifall. I Paris hade han gjort bekantskap med de namnkunnigaste musici; men det lugn hvari han nu lefde — kunnande i ro egna sig åt vidare forskningar, åt detta lyckliga arbete, som icke af några hinder oupphörligt afbrytes — denna stilla lycka tröttade honom. Han beslöt att lämna Wien, och i nya länder göra gällande sin talent och sin nyss förvärfvade ryktbarhet. Kejsar Ferdinand, denne frikostige beskyddare, hvilken han hade att tacka för sina kunskaper och sin lycka, hade emellertid aflidit 1657, och Leopold efterträdt honom.

Efter att ha erhållit sitt afsked af den nye kejsaren, som tillförsäkrade honom att fortfarande få åtnjuta det understöd hans fader lämnat honom, hopsamlade han frukterna af 7 års sparsamhet, förvandlade dem i klingande mynt, och begaf sig 1662 genom Frankrike för att besöka England. Han var då 25 år, i största glansen af sitt rykte, och begifvande sig å väg full af hopp och af längtan att blicka ut i världen och att söka äfventyr, likaså lycklig denna gång att lämna den österrikiska hufvudstaden, som han 10 år förut varit det att få med den svenske ambassadören ditkomma.

Hans begär efter äfventyr blef alltför snart tillfredsställdt. De långa krigen, som härjat Tyskland, hade kastat på landets gränser en hop sysslolöst folk. Anfallen och plundrad af dessa landsvägsriddare, beröfvad till och med kläderna på kroppen, fick han på sin bekostnad lära, att det på denna tid icke var särdeles klokt att resa med klingande guldmynt i sina fickor. Hans mod öfvergaf honom emellertid ej. Några écus hade räddat sig undan stråtröfvarnes klarsynthet. I nästa stad köpte han sig en matrosdräkt, gömde däri det som återstod honom af reskassan, samt beslöt att med dessa klena tillgångar fullborda en resa, den han begynt under så glada auspicier. Han längtade dessutom att se London, där han snart kunde göra sig känd och på nytt er-

öfra lyckan. Han anländer till kusten, en fiskarebåt ligger segelfärdig att gå till England, han anhåller att få göra sällskap. Ung, som han var, och stark, mottogs han; man stiger ombord, — och nu se vi vår orgelvirtuos förvandlad till fiskare.

Hade fasta landet visat sig honom ogunstigt, så blef honom hafvet det icke mindre. Nära målet för sin resa, i sikte af det land, dit han längtade med hela sin själ, uppväxte en våldsam storm, som kastade mot stranden den bräckliga farkosten, och krossade den mot klipporna. I detta förskräckliga ögonblick måste Froberger länge kämpa mot vågorna, innan han lyckades nå detta efterlängtade land, där han skulle söka lycka och ära.

Men i hvilket tillstånd anlände han! Under den förtviflade brottningen med det uppretade hafvet hade hans sista guldmynt försvunnit. Ensam på en främmande kust, utblottad på allt, återstod honom blott ett enda medel att komma till London, det nämligen att anlita allmänna välgörenheten, och att tigga sig fram. Förkrossad vände han sina steg mot den omätliga staden, dit han ankom en afton, vid den inbrytande natten, höljd i trasor och dignande af trötthet.

Irrande kring att söka en tillflyktsort för natten, hör han på afstånd de mejestätiska tonerna från en orgel. Han stannar; hans ögon fyllas af tårar, och djupa suckar pressas ur hans bröst. Han tycker sig icke mera vara ensam i världen. Hopen, som tränger sig fram på denna gata, och som han ser för första gången, är honom nu icke mera främmande. Dessa människor, som gå honom helt nära förbi, tyckas honom icke mera obekanta; de synas honom vara hans vänner, hans bröder: han vill trycka deras händer! Med glädje och förtjusning går han emot dessa honom så kära ljud, som nu tona helt nära honom. Utmattad, andfådd, anländer han framför Westminsterdômen, därifrån denna mäktiga stämma utgick, som ingaf honom tröst; — han störtar in i templet.

(Forts.)

Från scenen och konsertsalen.

Kgl. teatern. Maj 1. Boito: *Mefistofeles* (Margareta: frök. Olga Berg, deb.) — 2. R. Wagner: *Valkyrian* (Hunding: hr Sellergren.) — 3, 13. Bizet: *Carmen*) Don José: hr Vilh. Herold, $^3/_5$ 1:sta gästupptr.) — 4. Mozart: *Don Juan* (Guvernören: hr Ernst Svedelius, 1:sta deb.) — 5. Gounod: *Faust* (Faust: hr Herold, gäst; Margareta: fru Lindberg; Mefistofeles, Valentin: hrr Sellergren, Lundquist.) — 6. Auber: *Fra Diavolo* — 8. Leoncavallo: *Pajazzo* (Canio: hr Herold, gäst; Nedda: fru Hellström; Tonio, Beppe, Silvio: hrr Lejdström, Nyblom, Mandahl); Mascagni: *På Sicilien* (Toriddo: hr Herold, gäst.) — 9. Gounod: *Romeo och Julia* (Julia: frök. Carlström, deb.; Stefano, Gertrud: fr Fernqvist, fru Strandberg; Romeo, Capulet, Tybalt, prins Paris, pater Lorenzo, hertigen, Mercutio, Benvolio: hrr Malm, Lundqvist, Bratbost, Nyblom, Sellergren, Lejdström, Söderman, Henrikson.) — 11. Mozart: *Figaros bröllop.* — 14. Verdi: *Aida.*

Vasateatern Maj 1—14 L. Gannes: *Gycklarebandet;* 5, 12 Strauss: *Läderlappen* (matiné.)

Musikal. akademien. Maj 7 Filharmoniska sällskapets 3:dje abonnementskonsert. Biträdande: solister: fruar Hellström, Afzelius; hrr Malm, Wallgren, Sjöberg, dr Bratt; kg. hofkapellet. Dirigent: hr Er. Åkerberg. Program: Gunnar Wennerberg: »Jesu dom», oratorium i 2 afdelningar. — 12 Matiné af hr Oscar Bergström. Biträdande: frk. Gurli Carlström, hrr L. Zetterqvist, Ax. Ringvall, Adrian Dahl.

Tenoren Vilhelm Herolds gästspel å kgl. teatern har varit en enda rad af triumfer för den danske sångaren, som först presenterade sig som Don José i »Carmen» och sedan har uppträdt i »Faust», »Pajazzo», »På Sicilien» och »Lohengrin». Hans behagliga röst med barytontimbre sköter han konstnärligt, den är välljudande äfven vid forcering i höjdläge och intonationen är perfekt. Endast vid sista uppträdandet, såsom Lohengrin, märktes någon osäkerhet härutinnan, men den berodde på en indisposition, hvilken också föranledt ett uppskof i gästspelet. Hr Herold är en dramatisk sångare i främsta rummet och återger sina resp. roller med ypperlig omväxlande karaktäristik, den mest uttrycksfulla mimik och ypperlig maskering. Hans passionerade spel som Don José, och Canio är lika beundransvärdt, som hans ädla hållning i Graal-riddarens gestalt. Det saknas oss utrymme att här påpeka några särskilda glanspunkter i hans framställningar. — En ny debutant, hr Svedelius, har framträdt som guvenören i »Don Juan», begåfvad med god röst. Vid en ny debut få vi närmare yttra oss om hans förmåga som operasångare. Fröken Olga Berg har haft en andra debutrol som Margareta i »Mefistofeles», men vid denna voro vi förhindrade att närvara. Ännu en ny debut har varit fröken Carlströms med den kvinnliga hufvudrolen i Gounods »Romeo och Julia». Vid hennes första debut som Gilda i »Rigoletto» nämndes att rösten icke hör till de stora, den gör sig emellertid rätt bra gällande, särdeles i höjden, och anlag för koloraturen saknas icke, såsom man äfven nu kunde finna i valsarian. Hon gjorde i det hela ett behagligt intryck äfven i den dramatiska framställningen. Hr Malm sjöng första gången Romeos parti, vackert och musikaliskt; apparitionen är dock mindre fördelaktig för rolen än hr Ödmanns. Nya i sina roler voro hrr Bratbost och Nyblom. Hr Söderman sjöng Mabvisan med lätt och dramatiskt föredrag, sällan stördt af ansats till de mindre behagliga struptoner, som vid forcering skada hans för öfrigt vanligen goda framställning. Vid ett följande uppförande af operan återinträdde hr Ödmann som Romeo och blef entusiastiskt hyllad; hr Forsell återgaf första gången Mercutios parti med stor framgång.

Reprisen af »Valkyrian» skall i nästa nummer omnämnas. Filharmoniska sällskapets sista konsert gafs för nära fullt hus och åhörarnes intresse för det framförda nya oratoriet »Jesu dom» af G. Wennerberg ådagalades genom lifligt bifall, förnämligast vid konsertens slut, då den närvarande åldrige tonsättaren hyllades upprepade gånger, till slut äfven med ett fyrfaldigt hurrarop på uppmaning af sällskapets ordförande, öfverintendenten Burén. De utmärkta solisterna erhöllo ock sin del af bifallet och fingo mottaga tonsättarens tack. Dirigent, kör och orkester fyllde berömligt sina uppgifter.

Oratoriet, för hvars innehåll endast i stor korthet kan redogöras, börjar högtidligt med en koralsats för basuner. I första afdelningen må af framstående nummer påpekas n:r 3 »Görer portarne höga» (sopransolo o. kör), n:o 5 Hosianna (folkets kör), n:o 7 lärjungarnes fugerade kör, n:o 12 vittnenas lifliga framställning och Jesus' vackra solo »Du sade det», med harpackompagnement; i andra afdelningen: n:o 5 Judas klagan: »Jag hafver illa gjort», n:o 8 Pilatus' fråga till folket och dess kraftiga svar: »Barrabas». Särdeles vackert är följande nummer: »Jerusalem i öfverdåd», likaså altsolot: »Se människan». Verksam är äfven den stilla slutkören som ändas med kort barytonsolo »Herre förbarme dig öfver oss». Oratoriet är hållet i en enkel, religiöst stämningsfull stil; texten är bibelns jämte inflätade koraler. Till omväxling har tonsättaren infört i 1:sta afd. en trio af lifligare natur, samtalet mellan »Petrus och tjänstekvinnorna», som dock står något isolerad genom sin operamässighet. Instrumentationen är särdeles klangskön och verksam i användandet af basklarinett och andra träinstrument, kontrabas-pizzicaton och harpa etc. Det kontrapunktiska arbetet är otvunget, körerna, särdeles de manliga, väl och praktiskt skrifna.

Musikpressen.

Expeditionen af tidskriften »Ljus» har utsändt:

Svensk Sång n:r 16, innehållande för piano: Frans Berwald: Tema med variationer (forts.); sång: Aug. Enna: I Gondolen; Karl Valentin: Agnes; — n:r 17 för piano H. T. Manicus: På Vårsidan; H. P. Johnsen (1717—1777) Sonat; sång: Valentin: Agnes (forts.); Folkvisa och folkdans: Harpans kraft. Stige lille. Allt uppå himlens fäste; — n:r 18 för piano: Vingåkersdansen, Daldansen; Från Stockholms opera: sång: Hymn ur »Gustaf Vasa» af Naumann.

Musiknotiser

från hufvudstaden och landsorten.

Kgl. Teatern. Spelåret kommer att i år sluta omkr. 25 maj med anledning af Kgl. teaterns upptagande af festligheter under »pressens vecka».

Musikaliska akademien firade d. 9 maj kl. 7 e. m. sin högtidsdag i akademiens stora sal i närvaro af ett stort antal dess ledamöter och för öfrigt nära fyld salong.

Sedan kronprinsen, akademiens höge preses, öppnat sammankomsten uppläste sekreteraren d:r Svedbom årsberättelsen, börjande med en lefnadsteckning öfver akademiens nyss aflidne konservatoriedirektör A. Rubenson, bland hvars förtjänster påpekades särskildt anordnandet af de 2 gånger i månaden förekommande musikföredrag, hvilka uppgått från dess början till ett antal af 400. Den statistiska redogörelsen för dessa, utarbetad af Rubenson lämnar ett intressant material till läroverkets historia.

Därefter lämnades korta skildringar af Ivar Hallströms lifsgärning samt af musikförläggaren Abr. Hirschs, prof. Focks och danske tonsättaren J. P. E. Hartmanns verksamhet.

Vidare följde redogörelsen för förhållandena vid konservatoriet, antalet lärare och elever, stipendier och understöd m. m. Till vice preses efter kyrkoherden Bergman, som afsagt sig, har utnämnts revisionssekreteraren Silfverstolpe.

Talaren omnämnde därefter de mest framträdande företeelserna i vårt musiklif: operans, hofkapellets, de stora sångsällskapens, Aulinska kvartettens, Svenska musikerföreningens och teaterelevskolans verksamhet samt de besök, vi här fått mottaga af två orkestrar, en tysk och en finsk, af Adelina Patti-Cederström och af Wilma Neruda-Hallé. Äfven yttrades några ord om Upsala filharmoniska sällskaps halfsekeljubileum samt om musikförhållandena i Göteborg. Talaren afslutade sin berättelse med några ord om den store mästaren Verdi. Vid sekelslutet var V. den främste tonsättaren och hans arftagare har ännu ej kommit.

Den härpå följande rika konsertafdelningen var ägnad åt minnena. Under hr Nordqvists ledning utförde hofkapellet Hartmanns uvertyr till »Hakon Jarl» samt Rubensons symfoniska intermezzo i G-moll. Hallström var företrädd med fem af fröken Svärdström och fru Möller utförda romanser samt en kör, Benedictus. Programmet afslöts med ett par tonskapeser af Verdi, en aria ur Ernani, sjungen af fru Östberg, samt den efter Dante tonsatta hymnen Pater noster.

Musikhistoriska museet härstädes har genom hofmusikhandlare Georg Lundquist fått emottaga pianisten Paderewskis porträtt med den berömde konstnärens till museet egenhändigt skrifna dedikation därå. Porträtt med egenhändiga påskrifter ha därjämte under det senaste halfåret lämnats af prof. Ivar Hallström och fröken Signe Hebbe. Till instrumentsamlingen har af fabrikör Th. Winborg skänkts en uppländsk nyckelharpa samt af musikhandlare C. A. Söderlund en gitarr, och genom köp har museet förvärfvat en ophicleide (bastubans föregångare), en norsk cittra från 1700-talet (signerad), en liten dansmästarviolin eller s. k. pochette samt en liggande stråkcittra, hvarjämte köpts ett fullständigt exemplar af Musikaliskt Tidsfördrif, årgångarne 1789—1823, hvilken samling i komplett skick är högst sällsynt. Från ingenjör C. E. Brandelin har museet mottagit fem till operor utförda dekorationsskisser af den i början af 1800-talet som dekoratör vid kungliga teatern anställde professor Carl Jakob Hjelm samt ett särdeles intressant, långt bref från Jenny Lind under sångerskans vistelse i Paris 1841—42, då hon studerade sång för Garcia, hvilket bland annat i brefvet omnämnes. Hofjuvelerare Jean Jahnsson har skänkt tre ordenskraschaner, som tillhört och å scenen användts af den store skådespelaren Lars Hjortsberg, hvars egenhändiga namnteckning finnes å baksidan af desamma.

Till förmån för museet har dess outtröttlige befrämjare, grosshandlare C. Claudius i Malmö öppnat en utställning därstädes af sin storartade och högst intressanta musikinstrumentsamling, för hvilket ändamål grosshandlare Fritz Flensburg gratis upplåtit lokal i sitt hus vid Södergatan.

Ivar Hallströms frånfälle har i mycket sympatiskt skrifna nekrologer omnämnts i utlandets press. Nu senast finna vi i Berl. Tageblatts utmärkta, illustrerade biblad, »Der Weltspiegel», för den 2 maj ett fint porträtt af den bortgångne svenske tonsättaren jämte några kortare biografiska uppgifter. Hans ålder uppgifves dock därvid tio år äldre än i verkligheten, eller till 85 år. Äfven fröken Hildegard Werner i Newcastle har i en engelsk musiktidning infört en nekrolog öfver honom.

Sällskapet för svenska kvartettsångens befrämjande. Vid den matiné, som sällskapet anordnar den 19 maj i Musikaliska akademien med anledning af årsmötet samma dag, komma tre olika körer att medverka, nämligen Kvartettsångarförbundet, en kör af Upsalastudenter samt en utvald kör af sångare inom och utom sällskapet; samtliga deltagande sångare uppgå till bortåt 150. Styrelsen i sällskapet, anförd af öfverintendenten Burén har uppvaktat konungen och kronprinsen för att inbjuda dem till bevistande af matinén.

Akademiska sångföreningen i Helsingfors lär vara betänkt att inom kort företaga en sångarfärd till Stockholm.

Nya "stjärnor" till Europa. Impressarion Gustaf Thalberg har rest till Frankrike, Tyskland och Sverige för att anordna en konserttur för primadonnan Minnie Tracey och har erbjudit violinisten Martina Johnson att äfven följa med.

Nationalsångkonserterna. Slutresultatet af omröstningen vid samtliga nationalsångkonserter i Stockholm och landsorten föreligger nu. Inalles har afgifvits 4,770 röster, hvilka fördela sig på följande sätt:

Ivar Hallström: O, sköna land i höga nord, 1,180 röster; Henrik Heimer: Sverige är mitt allt på jorden, 1,121 röster; Alice Tegnér: Du svenska bygd, du hem i nord, 926 röster; Ivar Hallström: Sverige, fosterland, dig ägna vi vår sång, 376 röster; Alice Tegnér: Du ärorika fosterland, 349, och Hell, vårt land, du ärorika, 344 röster; Ivar Widéen: Hör, hvad budskap bringar vinden, 303 röster; L. Aug. Lundh: Hell, hell vårt land, från fädren ärfdt, 69 röster; Aug. Enderberg: Du moders land, du faders land, 52, och Sverige, du vår gamla moder, 50 röster.

Uppsala. Oratoriet »Josua» af Händel uppfördes d. 30 april (Valborgsmässoafton) i universitetets aula under ledning af director musices I. Hedenblad. Solister voro fruarna A. Hellström, D. Afzelius samt hrr W. Klein och C. Lejdström.

(Notiser från grannlanden måste sparas till nästa nummer.)

Från andra land.

Paris. Den 26 april gick treaktsoperan »Le roi de Paris» första gången öfver scenen på Stora operan. Libretton är af Henry Bochut, musiken af Georges Hué. Operan, hvars hufvudroler innehades af m:me Bosman samt hrr Delmas, Vaguet och Noté, gjorde ingen lycka och anses ej kunna hålla sig länge uppe.

På Opéra comique hade den nya operan »L'ouragan» af Alfred Bruneau bättre framgång, särdeles de båda första af de tre akterna. Emile Zola har författat texten. Hufvudnumret i operan är en kärleksduett i 2:dra akten. Premièren egde rum d. 29 april.

London. Arthur Sullivans efterlemnade, ofullbordade operett »The Emerald Isle», kompletterad af Edvard German, gafs första gången på Savoyteatern d. 27 april men utan större

framgång. Libretton af Basil Hood lär sakna liflighet, och humor, Sullivans melodier strömma ej lika rikt som förr. Germans arbete har sträckt sig till nästan hela harmoniseringen och orkestreringen.

Dödsfall.

Franz Rummel, den utmärkte pianisten, hvilken senast 1895 konserterade här i Stockholm, afled den 3 maj i Berlin. Han var född den 11 jan. 1853 i London, son af den ansedde pianisten Joseph R. Franz Rummel var elev af Brassin vid Brüsselkonservatoriet och var länge lärare vid Sternska konservatoriet i Berlin; bodde på senare år i Dessau, där han 1897 blef utnämnd till hertigl. professor. Han har äfven komponerat för sitt instrument.

Svensk Musiktidning

Nordiskt Musikblad. — 21:sta årgången. — ***För hvarje musikaliskt hem,***

utgifves 1901 efter samma plan som förut, innehållande ***populär läsning i Musikaliska ämnen, porträtter*** *med* ***biografier*** *och* ***musikbilaga.*** *Tidningen utkommer såsom förut två gånger i månaden (utom juli—aug., »den döda säsongen») till ett pris af* ***5 kronor*** *pr år, lösnummer 25 öre. Prenumeration sker här å* ***Expeditionen, Kungstensgatan 56,*** *3 tr., i* ***bok-*** *och* ***musikhandeln,*** *å posten och tidningskontor.* ***I landsorten*** *prenumereras bäst å* ***posten.***

Obs.! *Nyttan af en musiktidning för musikbildningen i hemmet torde ej kunna bestridas. Framför dagliga tidningar eger en sådan fördelen att den förvaras och bildar, så att säga, en musikhistorisk uppslagsbok. Rätta platsen för utgifvandet af en musiktidning är hufvudstaden, der musiklifvet är högst och rikast utveckladt. Svensk Musiktidning meddelar ock en kontinuerlig redogörelse för musiklifvet i vår hufvudstad, i landsorten samt i Norges, Finlands och Danmarks hufvudstäder, utförliga biografier med fina porträtt, instruktiva artiklar, följetonger m. m. Musikbilagan innehåller verkligt god musik.*

Illustrationer: i N:o 1 porträtt af ***Otto Lindblad*** *(med namn- och not-facsimile);* ***Chrotta*** *(stränginstrument från en forngraf);* ***Svensk Nationalsång*** *(kvartett). — Porträtt i N:o 2:* ***Carl Lejdström;*** *N:o 3* ***Georg Anthes, Georg Schneevoigt, Charles Gregorowitsch, Giuseppe Verdi, Adolf Lindblad;*** *N:o 4* ***Dagmar Möller, Axel Rundberg;*** *N:o 5* ***Kurt Sommer, Teresita Carreno;*** *N:o 6* ***Albert Rubenson, Henry Bramsen;*** *N:o 7* ***August Söderman.***

J. G. MALMSJÖ

Kongl. Hofleverantör.

Pianofabrik. **GÖTEBORG,** *Etablerad 1843.*

21 första pris bland hvilka **Guldmedalj**
Malmö 1896 och *Stockholm 1897*
"för utmärkta flyglar och pianinos"
ensam bland svenska pianofabriker.

Begagnade instrument tagas i utbyte.
Bekväma afbetalningsvilkor.
Talrika intyg från framstående musici och konstnärer.

PIANOLEKTIONER

efter bästa metod, ledande till god teknisk och verkligt musikalisk utbildning, meddelas af undertecknad till moderat pris. Anmälan kan äfven ske skriftligen.

Mottagning kl. 9—10 f. m. och 4—5 e. m.

Kungstensgatan 56, 3 tr.
Tel. Vasa 6 19. **Frans J. Huss.**

J. LUDV. OHLSON

STOCKHOLM

Hamngatan 18 B.

Flyglar, Pianinos och **Orgelharmonier** af de bästa *svenska* och *utländska fabriker* i **största** lager till **billigaste** priser under fullkomligt ansvar för instrumentens bestånd.

Obs.! **Hufvuddepôt** för **Blüthners** och **Rönischs** verldsberömda Flyglar och Pianinos.

OBS. Äldre årgångar

af denna tidning, med eller utan musikbilaga, erhållas till nedsatt pris (endast kontant) å expeditionen.

Festmarsch

för piano af ***Gustaf Hägg.***

Denna vackra och ståtliga marsch finnes nu att tillgå i godtköpsupplaga à
50 öre.
Svensk Musiktidnings förlag.

Fru Hilda Bergeron

meddelar **undervisning** uti **sång.**
Adress: *Tyskbagaregatan N:o 9.*
Telefon: Östermalm 13 83.

Pressens vecka i Stockholm:

1:o. Torsdagen den 23 Maj kl. $^1/_2$2 e. m. högtidlig invigningsfest å k. teatern efter ett omvexlande program.

2:o. Torsdagen den 23, fredagen den 24 och lördagen den 25 kl. $^1/_2$7 e. m. stora idrotts- och folkfester i Idrottsparken.

3:o. Festföreställningar å tre af hufvudstadens teatrar efter program och å tider, som framdeles komma att meddelas.

4:o. Tisdagen den 28 kl. 7—12 e. m., Onsdagen den 29 och Torsdagen den 30 kl. 12—12 e. m. stor marknad i gustaviansk stil å k. teaterns samtliga lokaler.

5:o. Fredagen den 31 kl. 9 e. m. som afslutningsfest: stor operamaskerad å k. teatern.

Innehåll: Gunnar Wennerberg och »Gluntarne» (med porträtt, namn- och notfacsimile). — Ur Gunnar Wennerbergs dagboksanteckningar under en resa i Tyskland och Italien 1851—1852. — Följetong: Johann Jakob Froberger. En gammal musikers växlingsrika lefnad. — Från scenen och konsertsalen. — Musikpressen. — Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten, från andra land. — Dödsfall. — Annonser.

STOCKHOLM, CENTRAL-TRYCKERIET, 1901.